

Postanowienie z dnia 2 marca 2011 r.

II UZ 3/11

W sprawie o ponowne obliczenie renty rodzinnej wartość przedmiotu sporu ustala się według art. 22 k.p.c., a żądanie wyrównania tego świadczenia na podstawie art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) za okres 3 lat poprzedzających datę złożenia wniosku, nie stanowi odrębnego roszczenia w rozumieniu art. 19 § 1 i art. 21 k.p.c.

Przewodniczący SSN Zbigniew Hajn (sprawozdawca), Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski, Jolanta Strusińska-Żukowska.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 2 marca 2011 r. sprawy z wniosku Walerii M. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w L. o wysokość renty rodzinnej, na skutek zażalenia wnioskodawczynie na postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 10 listopada 2010 r. [...]

o d d a l i ł zażalenie.

U z a s a d n i e

We wniosku złożonym 8 lipca 2009 r. w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych-Oddziale w L. wnioskodawczynie Waleria M. wystąpiła o przeliczenie renty rodzinnej zgodnie z ustawą z dnia 4 września 2008 r. (Dz.U. Nr 192, poz. 1180). Decyzją z 23 lipca 2009 r. organ rentowy odmówił wnioskodawczynie przeliczenia podstawy wymiaru ostatnio przyjętej do obliczenia wysokości świadczenia oraz przeliczenia podstawy wymiaru w myśl art. 111 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach. W odwołaniu od tej decyzji wnioskodawczynie wskazała, że okres pracy górniczej jej zmarłego męża bezspornie wynosi 18 lat i 5 miesięcy, czyli 221 miesięcy i taką ilość należy przeliczyć wskaźnikiem 1,5.

Sąd Okręgowy w Legnicy wyrokiem z 4 listopada 2009 r. oddalił to odwołanie, a Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z 10 marca 2010 r. oddalił apelację wnioskodawczynie. Od tego orzeczenia wnioskodawczynie złożyła skargę kasacyjną, określając wartość przedmiotu zaskarżenia na 10.200 zł. W dniu 30 sierpnia 2010 r. doręczono pełnomocnikowi wnioskodawczynie wezwanie o uzupełnienie braków formalnych skargi kasacyjnej przez - między innymi - przedstawienie szczegółowych zasad i sposobu wyliczenia podanej wartości przedmiotu zaskarżenia w terminie tygodniowym pod rygorem odrzucenia skargi. Pełnomocnik złożył pismo procesowe zawierające wyliczenia renty rodzinnej wnioskodawczynie za okres od 1991 r., w oparciu o „zmiennie średnie krajowe”, wskazując, że różnica pomiędzy wyliczoną rentą, a wypłaconą przez organ rentowy w 2007 r. wyniosła 11.138,28 zł, a w roku 2010 wyniosła 13.325,28 zł. Na żądanie Sądu organ rentowy wyliczył hipotetyczną wysokość renty rodzinnej wnioskodawczynie na datę wydania spornej decyzji i przy przyjęciu przelicznika 1,5 do pracy górniczej w rozmiarze 221 miesięcy, wskazując, że wynosi ona 1843 zł miesięcznie, a przy przyjęciu przelicznika 1,8 - 2.108 zł.

Postanowieniem z 10 listopada 2010 r. Sąd Apelacyjny ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na 3.744 zł i odrzucił skargę kasacyjną. W uzasadnieniu Sąd stwierdził, że przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest wysokość renty rodzinnej, przy czym - zdaniem wnioskodawczynie - okres pracy górniczej męża winien być w rozmiarze 221 miesięcy przeliczony przelicznikiem 1,5, a maksymalnie 1,8. Spór dotyczy więc prawa majątkowego, odnośnie do którego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dopuszczalność skargi kasacyjnej jest uwarunkowana wykazaniem wartości przedmiotu zaskarżenia w wysokości co najmniej 10.000 zł (art. 398² § 1 k.p.c.). Renta rodzinna jest świadczeniem powtarzającym się, stąd o wartości przedmiotu zaskarżenia decyduje wartość dochodzonego świadczenia za okres 1 roku, zgodnie z art. 22 k.p.c. Ewentualnych wyrównań za okres dłuższy niż rok nie wlicza się do tak rozumianej wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2005 r., I UZ 76/04, OSNP 2006 nr 3-4, poz. 66). Na dzień wydania zaskarżonej decyzji wysokość renty rodzinnej wyliczonej przez organ rentowy wynosi od marca 2009 r. - 1.796, natomiast dochodzona renta w najkorzystniejszym wariantcie, przy zastosowaniu przelicznika 1,8 do 221 miesięcy pracy górniczej wynosi 2.108 zł. W świetle powyższego różnica w skali miesiąca wynosi 2.108 zł minus 1.796 zł, co daje 312 zł. Pomnożone przez 12 miesięcy, stanowi to 3.744 zł.

W zażaleniu na powyższe postanowienie pełnomocnik wnioskodawczynie zarzucił postanowieniu Sądu Apelacyjnego obrazę przepisów prawa procesowego, tj. art. 22 k.p.c., przez błędną jego wykładnię i zastosowanie, polegające na bezzasadnym przyjęciu, że wnioskodawczynie dochodzi prawa do świadczenia okresowego, podczas gdy wnioskodawczynie ma już prawo do emerytury, a przed Sądem dochodzi konkretnego roszczenia pieniężnego za okres 3 lat i do jej sytuacji ma zastosowanie art. 19 k.p.c., a także naruszenie zasady równości stron polegające na dopuszczeniu przeciwnika procesowego do wyliczania wartości przedmiotu sporu.

Stawiając powyższe zarzuty wniesiono o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. W uzasadnieniu zażalenia wskazano, że za stanowiskiem wnioskodawczynie przemawia fakt, że w przypadku uwzględnienia roszczenia, Sąd zasądzi na jej rzecz stosowną kwotę tytułem wyrównania renty za okres nieprzedawnionych 3 lat.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione. Wartość przedmiotu sporu w odniesieniu do roszczenia ubezpieczonego o ponowne ustalenie wysokości renty rodzinnej podlega ustaleniu na podstawie art. 22 k.p.c., zgodnie z którym w sprawach o prawo do świadczeń powtarzających się wartość przedmiotu sporu stanowi suma świadczeń za jeden rok. A zatem, jak wskazał Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną (która w niniejszej sprawie jest równa wartości przedmiotu sporu) wylicza się w ten sposób, że od kwoty stanowiącej wysokość świadczenia, do której zdaniem odwołującego się powinno ono zostać wyrównane, odejmuje się kwotę świadczenia aktualnie otrzymywanego i następnie obliczoną w stosunku miesięcznym różnicę, stosownie do zasad określonych w art. 22 k.p.c., określa się w stosunku rocznym. Wbrew wyrażonemu w zażaleniu pogładowi, wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną nie ulega zwiększeniu o „stosowną kwotę tytułem wyrównania renty za okres nieprzedawnionych 3 lat”. Zakładając, że to niejasne określenie odnosi się do wypłaty kwoty wyrównania wynikającej z art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), należy wyjaśnić, że wynikająca z tego przepisu kwota świadczenia za okres od miesiąca złożenia pierwotnego wniosku lub wydania decyzji z

urzędu, nie dłuższego jednak niż za okres 3 lat wstecz, liczonych od daty zgłoszenia wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy, nie zwiększa określonej w art. 22 k.p.c. wartości przedmiotu sporu i w rezultacie wartości przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną. Zasądzenie i wypłata tej kwoty wynika bowiem z rozpoznania przez sąd zgłoszonego w odwołaniu od decyzji roszczenia o ponowne ustalenie wysokości renty jako świadczenia powtarzającego się. Zawarte w nim żądanie wyrównania świadczenia za wskazany w art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach okres poprzedzający złożenie wniosku nie jest więc samodzielnym roszczeniem o świadczenie pieniężne w rozumieniu art. 19 § 1 k.p.c. Wyrównanie to jest bowiem objęte roszczeniem o ponowne obliczenie renty i przysługuje pod warunkiem zaistnienia okoliczności wskazanych w hipotezie art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach. W związku z tym nie podlega ono zliczeniu na zasadzie określonej w art. 21 k.p.c. z kwotą wynikającą z ustalenia wartości przedmiotu sporu na podstawie art. 22 k.p.c. (por. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2005 r., I UZ 76/04, OSNP 2006 nr 3-4, poz. 66).

W rezultacie należy stwierdzić, że w sprawie o ponowne obliczenie renty rodzinnej wartość przedmiotu sporu ustala się na podstawie art. 22 k.p.c., a żądanie wyrównania tego świadczenia na podstawie art. 133 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za okres 3 lat poprzedzających datę złożenia wniosku nie stanowi odrębnego roszczenia w rozumieniu art. 19 § 1 i art. 21 k.p.c.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 398¹⁴ w związku z 394¹ § 3 k.p.c.

=====